

ülésén jelentést tett a Pasteur-tól ez idő alatt gyógyított magyarországi vesztet-marott 51 egyénről. Azon időben azonban még nem volt alkalma a többi ugyanazon idő alatt vesztett kutyától megmarott, de gyógyításban nem részesülő egyénekről statisztikai kimutatást adni. Jelenleg közli az ide vonatkozó adatokat is. 1885. november 1-étől 1888. június végeig Magyarországon 532 vesztetsegre gyanús állatmarás jelentetett be. Ezek közül 49 Pasteurnél (kettőt az október 15-iki kimutatásban említett 51 közül előbb mart meg a kutya), 13 Bécsben Ulmannál kapott antirabikus gyógyítást. Tehát 62 egyént oltottak be, 470 egyén pedig nem részesült oltásban. A 62 beoltott egyén közül tudomása szerint csak egy halt meg, egy év múlva a védőoltások után, de az sem vesztettségben, hanem tüdővészben, ellenben a 470 nem oltott közül 44 lett a vesztettség martaléka (93%). A Pasteur-féle ebdüh-ellenes védőoltás hasznossága tehát az abban részesült magyarországi vesztet-marottakra nézve statisztikailag is bebizonyított ténynek vehető.

Szily Kálmán r. t. bemutatja dr. Kövesligethy Radó egyetemi tanársegéd közleményét »*A kis-kartali csillagvizsgáló toronyról.*« (Bő kivonatban lásd e füzet 187. s következő lapjain.)

Thán Károly rendes tag előterjeszti dr. Udránszky László értekezését: »*Adatok a gliczerin képződéséhez szeszesez erjedés közben,*« melyben oly kísérleteket ír le, melyeknek eredménye a mellett szól, hogy a gliczerin képződése szorosabb viszonyba hozandó az élesztő-sejtek szervezetével, mint a hogy azt

Pasteur tette, ki azt hiszi, hogy a gliczerin épp úgy képződik a czukorból a szeszesez erjedéskor, mint a szeszesez és az alkohol. Mivel a leírt kísérletekben szeszesez erjedésnek nyoma sem volt s az élesztő sem czukrot, sem másféle áthasonítható szénvegyületet nem kapott táplálékul és gliczerinképződést mégis észlelni lehetett, jogossá válik az a feltevés, hogy a szeszesez erjedéskor képződő gliczerin az élesztő-sejtek anyagcseréjének, vagy szétesése termékének tekintendő.

Végül Thánhoffer Lajos levelező tag dr. Ónodi A., »*Újabb adatok a gége élettandhoz és körtandhoz*« című munkáját terjeszti be. A gége szélhűdéseinek fontos és bonyolult tanához Dr. Ónodi teljesen új gégekísérleti eljárással újabb adatokat szerzett. E fáradságos és rendkívül finom eljárás lehetővé teszi, hogy az élő állapotban a gégeinek nemcsak minden egyes izma, hanem az izmokhoz menő egyes idegszálak is elkülöníthetők. Az így elért eredmények a gége-szélhűdés körül évek óta folyó vitában lényegesen hozzájárulnak az egyes nyílt kérdések tisztázásához.

15. A Magyar Tudományos Akadémia nagygyűlése 1889. május 3-ikán az Akadémia elnökévé B. Eötvös Loránd-ot, másod-elnökévé Dr. Frankó Vilmos-t s a III. osztályba tiszteleti tagul B. Podmaniczky Gézá-t, rendes tagokul Dr. Hógyes Endrét és Dr. König Gyulát, levelező tagokul Dr. Antal Gézá-t, Dr. Dada Jenő-t, Dr. Schenek István-t és Dr. Schulek Vilmos-t választotta.

RÉGI MAGYAR MEGFIGYELÉSEK.

127. Debretzen 16-dik Nov. — Kedves Kurirom! — Publicumot illető interesant újságot irhatok az Urnak. Tegnap előtt múlt egy hete, akkoron-is itt Debretzenben létemkor bévetődvén az úgy nevezett Ujj Patikába, láttam ott az edgyik Szabolts Vármegyei, és az ide való városbéli két Physicusokat edgyütt lenni, kezekben forgatván valamelly hoszszókos kised üvegtsét, a' melly mintegy négy lótnyi piros lang színű nedvességgel volt tele, és hogy annak orvosló erejét a' Tisztviselőknak indításából akarnák szorossan megvizsgálni. — — — Holmi kérdezősködéseim után kezembe adják nékem is azon viznek nyomtatásban levő fél árkusnyi le írását, hogy tudniillik azzal a fogaknak nevezetes hibái meggyógyíttatnak, szennyeitől megtisztíttatnak

és osztán egészen megfejérittetnek. Saluator de Burgio nevű fog' tisztító Olasz Országi Orvos két, három, négy, sőt ötöd fél R. forintokon árulja az illýén kised üvegtsével való fogakat fejérittő titkos orvosságát, Arcanumát, és hogy Bononían, Tergesten, Goritián, Lajbocon, Grétzen, Bétsen, Pozsonyon, Budán, Eger' városain keresztül által útazván, mindenütt jó számú üvegekkel adta el orvosságát a' fellyebb meg írt mérég drága áron, tsak Bétsben és Posonban mindenikben ezer 's meg-ezer üvegekét osztogatott ki a' szegény köznép között. Minthogy ezen Arcanista fog' tisztító orvosságának ditséretire tzelőző ki osztogatott ajánló tzedulájában azt is mondja, hogy az ingyen sem Minerale Acidum-ból, hanem Vegetabiléből áll, azért az említett

három Physicusok a' jelen levő két Patikárius Legényekkel együtt rendre kósolgatván, az izből nyilvánságon észre vették, hogy ellenkezőképen vagyon a' dolog, mert *stypticus*, savanyú, tsipős, fojtós íze vagyon mint a' *Vitriolumnak* szokott lenni. Ez okáért egy asztal kalánynit az orvosságból ki töltvén egy kisdéd pohárba, és ugyan annyit az *Alcalinus probatorius Liquorból*, az *Oleum Tartari per deliquiumból* közibe egyeltvén, imé azon hirtelenséggel annyira meg háborodott, fel buzdúlt, és sebessen fel forrott, hogy a' habját a' Rósolisos pohárnak ajakán felyül-is sokáig hányta ki felé; szinte éppen azt mivelte, mint midőn az után a' *Spiritus Vitrioli acidusra*, és *Spiritus Salis acidusra* azon *Oleum Tartari per deliquium* töltöttek, avagy ezen *Alcalinum Oleum* közzé Vitrioli *Oleumot* tsepegtettek. Ezen próbákból világosan ki tetszett, hogy az Olasz Országi Arcanistának fog' orvosságában igen nagy mértékben vagyon az *Acidum Minerale Corrosivum*, nevezetessen *Vitriolum*, mely a' fogaknak külső bé-fedő hártáját, a' héjját, tsipős, étető és mardosó ereje által meg vesztegeti, és a' szerint a' fogakat el rontja. Töltöttek nagyobb világosításnak okáért *tsitrom* és *ponográndt* leveleire-is; mint *vegetabile Acidumokra* ugyan azon *probatorius alcalinus Liquorból*, de semmi fel-forradása annak nem tapasztaltott: a' honnét nyilvánlává lett, hogy az Arcanista' állatása nem igaz; Mert az orvossága nem *Vegetabile Acidumból*, mely nem annyira ártalmas eszköz, hanem hathatós *Corrosivum Minerale Acidumból* áll, mely a' fogakat bizonynyal meg-vesztegeti, és elrontja. Csudálkoztanak a' vizsgálódó Doktorok magok között, mi módon eshetett az meg,

hogy ólly' sok nevezetes Városokon keresztül jövőn ártalmas orvosságát még is sehoh se vizgálták meg az ahöz értő Chemicus Doktorok. (Magyar Kurir. 1792—1496. l.)

128. Sáros Nagy Patak, Mártzius 5-dikén különös volt az is, hogy az elmúlt karátson első napjának estvéjén, a' mikor a' Hegyallyán hó esett, nap nyugot és észak között egynéhányszori villamást is láttunk, mely dolog egyéb eránt tsak ritka, de nem szokotlan: mert leg közelébb 1799-ikben is, éppen karátsony előtt való estve, a' mikor a' hó sűrűn esett, a' villamás, még pedig igen szembetűnő lobbadozásával, a' napkeleti láthatárt körül futotta, s' estvéli 6 órától fogva 9 óráig tartott. (Magyar Kurir. 1805. II. fertály esztendő 413. lap.)

129. Szigetről Mámáros Vármegyében 17-ik Oct. 1793 esztend. egy igen ér'demes és tudós barátunk azt írja. Ujságban egyebet írni nem tudok, hanem tsak ezt, hogy bátor ez a' mi Mámárosunk igen hideg tartomány-nak tartatik, még is meg esik, hogy kéttzer is terem a' gyümöls benne. Az idén is találtatott itten másodszer termett meg, mely tsak nem egészen tökéletességre ment. Ez előtt ötöd nappal tulajdon magamnál volt egy olly alma ágatska, mellyen 5 másodszer termett almáska láttatott. A' nagyobb és középső volt akkora mint egy közönséges dió. Ritka jelenés, kiváltképen a' Carpatus hegyek alatt. (Magyar Kurir III. darab 1793, 207. lap.)

130. Torján nem régiben egy aszszony-nak ollyan gyermeke született, a' mellynek két feje volt egymás felett, és két nyaka. Ez is keresztséget ért, de irtódzás volt reá nézni. (Magyar Kurir I. darab 1793, 192. lap.)

RADNÓTI DEZSŐ.

TÁRSULATI ÜGYEK.

Szakülés 1889. április hó 17-ikén. Dr. Ilósvay Lajos »Adalékok az ozon és salétromos-sav képződéséhez és kémhatásaihoz« és »Van-e a levegőben ozon?« czímen megismertette a Griess-féle reakciónak saját maga készítette módosítását, a mely szerint a salétromos-savnak egy ezermilliomod milligramm mennyiségét egy köbcentiméter vízben még ki lehet mutatni. Az ozon és a hidrogenperoxid kémhatására az ezen reakcióval kapott rózsaszínű festéket alkalmazza. Kísérletekkel bizonyította be, hogy a gyors égés alkalmával, nem ozon — mint eddig hitték — hanem salétromos-sav keletkezik; továbbá, ha gáz-

elegyek égnék el és a nitrogénnek bármily csekély nyoma van jelen, mindig salétromos sav képződik. A kilélegzett levegőben szintén van salétromos-sav. Kísérletileg mutatta ki, hogy a levegőn átcsapó elektromos szikrák a levegő alkotó részeiből nem ozont, hanem salétromos savat hoznak létre. A maga részéről nem hiszi, hogy zivatarok alkalmával ozon keletkezzék, a melynek semmi haszna sincs, hanem azt vallja, hogy a keletkező termék nem más, mint a természet háztartásában annyira fontos salétromos-sav.

Dr. Lengyel Béla »A láng képe lángon« czímen előadási kísérletet s hozzá

Creative Commons License Deed

Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0)

Ez a [Legal Code \(Jogi változat, vagyis a teljes licenc\)](#) szövegének közérthető nyelven megfogalmazott kivonata.

[Figyelmeztetés](#)

A következőket teheted a művel:

szabadon másolhatod, terjesztheted, bemutathatod és előadhatod a művet

származékos műveket (feldolgozásokat) hozhatsz létre

kereskedelmi célra is felhasználhatod a művet

Az alábbi feltételekkel:

Nevezd meg! — A szerző vagy a jogosult által meghatározott módon fel kell tüntetned a műhöz kapcsolódó információkat (pl. a szerző nevét vagy álnévét, a Mű címét).

Így add tovább! — Ha megváltoztatod, átalakítod, feldolgozod ezt a művet, az így létrejött alkotást csak a jelenlegivel megegyező licenc alatt terjesztheted.

Az alábbiak figyelembevételével:

Engedélyezés — A szerzői jogok tulajdonosának engedélyével bármelyik fenti feltételtől [eltérhatsz](#).

Közkinccs — Where the work or any of its elements is in the [public domain](#) under applicable law, that status is in no way affected by the license.

Más jogok — A következő jogokat a licenc semmiben nem befolyásolja:

- Your fair dealing or [fair use](#) rights, or other applicable copyright exceptions and limitations;
- A szerző [személyhez fűződő](#) jogai
- Más személyeknek a művet vagy a mű használatát érintő jogai, mint például a [személyiségi jogok](#) vagy az adatvédelmi jogok.

- **Jelzés** — Bármilyen felhasználás vagy terjesztés esetén egyértelműen jelezned kell mások felé ezen mű licencfeltételeit.